

Warszawa, dnia 1 grudnia 2014 r.

Poz. 1686

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA INFRASTRUKTURY I ROZWOJU¹⁾**

z dnia 20 listopada 2014 r.

w sprawie kwalifikacji zawodowych i składu załóg statków żeglugi śródlądowej

Na podstawie art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1458) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wykaz stanowisk na statkach w zależności od rodzajów statków i dróg wodnych;
- 2) minimalny skład załogi w zależności od czasu pracy statku;
- 3) rodzaje i wzory patentów i świadectw, o których mowa w art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej, oraz tryb ich uzyskiwania;
- 4) czas praktyki pływania na statkach żeglugi śródlądowej;
- 5) zakres wymagań egzaminacyjnych niezbędnych do uzyskania patentów i świadectw;
- 6) liczbę, skład i regulamin działania komisji egzaminacyjnych, a także warunki wynagradzania członków komisji egzaminacyjnych.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) statek o napędzie mechanicznym – każdy statek wprowadzany w ruch przez mechaniczne urządzenie napędowe, z wyjątkiem statków, których mechaniczne urządzenie napędowe jest używane tylko do małych przemieszczeń w portach albo do zwiększenia sterowności statków;
- 2) statek bez napędu mechanicznego – statek nieposiadający mechanicznych urządzeń napędowych przeznaczony do przemieszczania w zestawie pchanym, holowanym lub sprzężonym;
- 3) statek pasażerski – statek o napędzie mechanicznym przeznaczony i przystosowany do przewozu więcej niż 12 pasażerów;
- 4) holownik – statek o napędzie mechanicznym przeznaczony albo przystosowany do holowania innych statków;
- 5) pchacz – statek o napędzie mechanicznym przeznaczony albo przystosowany do pchania innych statków;
- 6) łodołamacz – statek o napędzie mechanicznym przeznaczony do łamania lodów;

---

¹⁾ Minister Infrastruktury i Rozwoju kieruje działem administracji rządowej – transport, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 września 2014 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury i Rozwoju (Dz. U. poz. 1257).

- 7) prom – statek o napędzie mechanicznym albo bez napędu mechanicznego przeznaczony do przewozu osób lub rzeczy z jednego brzegu drogi wodnej na drugi;
- 8) łódź przewozowa – statek o napędzie mechanicznym albo bez napędu mechanicznego przeznaczony do przewozu nie więcej niż 12 pasażerów z jednego brzegu drogi wodnej na drugi;
- 9) mały statek – statek, którego długość kadłuba jest mniejsza niż 20 m, z wyjątkiem:
  - a) promów,
  - b) statków przeznaczonych do przewozu więcej niż 12 pasażerów,
  - c) holowników lub pchaczy– niezależnie od długości ich kadłuba;
- 10) poduszkowiec – statek o napędzie mechanicznym poruszający się na poduszce powietrznej;
- 11) urządzenie pływające – statek przeznaczony do wykonywania prac technicznych, utrzymywania szlaków żeglownych lub eksploatacji złóż kruszyw, posiadający specjalne urządzenia mechaniczne;
- 12) obiekt pływający – konstrukcję pływającą nieprzeznaczoną do uprawiania żeglugi, wykorzystywaną do celów mieszkalnych, biurowych, gastronomicznych, hotelowych, warsztatowych, jako przystań, dok albo zakład kąpielowy;
- 13) scalone materiały pływające – konstrukcję przystosowaną do pływania niebędącą statkiem lub obiektem pływającym, w szczególności tratwy, sprzężone łodzie flisackie lub pontony;
- 14) zestaw pchany – sztywno lub elastycznie połączoną formację, składającą się ze statków, z których przynajmniej jeden znajduje się przed pchaczem;
- 15) zestaw holowany – formację składającą się z jednego lub więcej statków, obiektów pływających lub scalonych materiałów pływających, holowanych przez holownik;
- 16) zestaw sprzężony – formację składającą się ze statków połączonych burtami, z których żaden nie znajduje się przed statkiem o napędzie mechanicznym napędzającym formację.

§ 3. 1. Praktyką pływania wymaganą do uzyskania świadectw i patentów jest, z zastrzeżeniem ust. 2, okres pływania na statku żeglugi śródlądowej w charakterze członka załogi, odpowiednio w służbie pokładowej lub mechanicznej, przy czym:

- 1) za jeden rok praktyki uznaje się 180 faktycznych dni żeglugi odbytej w trakcie następujących po sobie 365 dni;
- 2) za jeden miesiąc praktyki uznaje się 15 dni faktycznej żeglugi odbytej w trakcie następujących po sobie 30 dni.

2. Praktykę pływania na statku morskim zalicza się:

- 1) w służbie pokładowej do uzyskania:
  - a) świadectwa marynarza i starszego marynarza żeglugi śródlądowej – w całości,
  - b) świadectwa bosmana i sternika oraz patentu żeglarskiego przewoźnika i patentu żeglarskiego szypra żeglugi śródlądowej – w połowie,
  - c) patentu żeglarskiego stermotorzysty i patentu żeglarskiego kapitana żeglugi śródlądowej – w jednej trzeciej;
- 2) w służbie maszynowej do uzyskania patentu mechanika statkowego oraz świadectwa motorzysty żeglugi śródlądowej – w całości.

Rozdział 2

Wykaz stanowisk na statkach żeglugi śródlądowej i minimalny skład załogi

§ 4. Ustala się następujące stanowiska niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa żeglugi:

- 1) w służbie pokładowej:
  - a) młodszy marynarz,
  - b) marynarz,

- c) starszy marynarz,
  - d) bosman,
  - e) sternik,
  - f) kierownik statku;
- 2) w służbie maszynowej – mechanik.

§ 5. 1. Minimalny skład załogi jest uzależniony od czasu pracy statku.

2. W zależności od czasu pracy statku ustala się następujące systemy jego eksploatacji:

- 1) system A1 – oznaczający żeglugę statku przez okres nieprzekraczający 14 godzin w ciągu doby, przy czym statek powinien zatrzymać się na nieprzerwany, co najmniej 8-godzinny postój;
- 2) system A2 – oznaczający żeglugę statku przez okres nieprzekraczający 18 godzin w ciągu doby, przy czym statek powinien zatrzymać się na nieprzerwany, co najmniej 6-godzinny postój;
- 3) system B – oznaczający całodobową żeglugę statku.

§ 6. 1. Ustala się następujący minimalny skład załogi w przypadku statków bez napędu mechanicznego, wchodzących w skład zestawów holowanych:

Lp.	Nośność statku	Załoga statku	System eksploatacji statku		
			A1	A2	B
1	od 15 do 200 ton	kierownik statku	1	2	2
		starszy marynarz	-	-	-
		marynarz	-	-	1
		młodszy marynarz	-	-	-
2	od 201 do 750 ton	kierownik statku	1	2	2
		starszy marynarz	-	-	1
		marynarz	1	-	-
		młodszy marynarz	-	1	-
3	powyżej 750 ton	kierownik statku	1	2	2
		starszy marynarz	1	1	2
		marynarz	-	-	-
		młodszy marynarz	1	-	-

2. W przypadku statków, o których mowa w ust. 1:

- 1) nieposiadających urządzeń sterowych, które mogą być obsługiwane przez jedną osobę,
- 2) niemających łączności radiotelefonicznej lub przewodowej pomiędzy stanowiskiem sternika a stanowiskami manewrowymi,
- 3) nieposiadających wciągarek o napędzie mechanicznym,
- 4) niemających możliwości dawania podczas żeglugi, ze stanowiska sternika, sygnałów wizualnych i akustycznych

– zwiększa się stan załogi o 1 marynarza, jeżeli statek jest eksploatowany w systemie A1 lub A2, oraz o 2 marynarzy, jeżeli jest on eksploatowany w systemie B.

3. Minimalny skład załogi w przypadku promów bez napędu mechanicznego, urządzeń pływających, innych obiektów pływających oraz scalonych materiałów pływających ustala – na wniosek armatora – dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej, uwzględniając system ich eksploatacji.

§ 7. 1. Ustala się następujący minimalny skład załogi w przypadku statków o napędzie mechanicznym, zestawów pchanych i zestawów sprzężonych:

1) statki towarowe o napędzie mechanicznym:

Lp.	Długość statku (L) w m	Załoga statku	System eksploatacji statku		
			A1	A2	B
1	$L \leq 70$	kierownik statku	1	2	2
		sternik	-	-	-
		bosman	-	-	1
		starszy marynarz	1	-	1
		marynarz	-	1	-
		młodszy marynarz	-	-	-
2	$70 < L \leq 86$	kierownik statku	1	2	2
		sternik	1	-	-
		bosman	-	1	2
		starszy marynarz	-	-	-
		marynarz	-	-	-
		młodszy marynarz	-	1	-
3	$L > 86$	kierownik statku	1	2	2
		sternik	1	-	-
		bosman	-	1	2
		starszy marynarz	-	-	-
		marynarz	1	-	1
		młodszy marynarz	-	1	-

2) holowniki i lodołamacze:

Lp.	Moc mechanicznego urządzenia napędowego w kW (KM)	Załoga statku	System eksploatacji statku		
			A1	A2	B
1	do 150 (200) włącznie	kierownik statku	1	2	2
		sternik	-	-	-
		bosman	-	1	1
		starszy marynarz	-	-	-
		marynarz	1	-	1
		młodszy marynarz	-	-	-
2	powyżej 150 (200) do 300 (400) włącznie	kierownik statku	1	2	2
		sternik	-	-	-
		bosman	-	1	1
		starszy marynarz	1	-	-
		marynarz	-	-	-
		młodszy marynarz	-	1	1
3	powyżej 300 (400) do 450 (600) włącznie	kierownik statku	1	2	2
		sternik	1	-	-

		bosman	-	1	1
		starszy marynarz	-	-	1
		marynarz	1	1	1
		młodszy marynarz	-	-	-
		mechanik	1	1	1
4	powyżej 450 (600)	kierownik statku	1	2	2
		sternik	1	-	1
		bosman	-	1	-
		starszy marynarz	1	1	2
		marynarz	-	-	-
		młodszy marynarz	-	-	-
		mechanik	1	1	1

3) statki pasażerskie bez miejsc sypialnych:

Lp.	Dopuszczalna liczba pasażerów	Załoga statku	System eksploatacji statku		
			A1	A2	B
1	do 75 pasażerów	kierownik statku	1	2	2
		sternik	-	-	-
		bosman	1	-	1
		starszy marynarz	-	1	-
		marynarz	-	-	1
		młodszy marynarz	-	-	-
		mechanik	-	-	-
2	od 76 do 250 pasażerów	kierownik statku	1	2	2
		sternik	-	-	-
		bosman	1	-	1
		starszy marynarz	-	1	-
		marynarz	1	1	1
		młodszy marynarz	-	-	1
		mechanik	-	-	-
3	od 251 do 600 pasażerów	kierownik statku	1	2	2
		sternik	1	-	1
		bosman	-	1	1
		starszy marynarz	-	-	-
		marynarz	1	1	2
		młodszy marynarz	-	-	-
		mechanik	-	-	-
4	powyżej 601 pasażerów	kierownik statku	1	2	2
		sternik	1	-	1
		bosman	-	1	-
		starszy marynarz	1	-	1
		marynarz	1	1	1
		młodszy marynarz	-	-	-
		mechanik	1	1	1

4) statki pasażerskie z miejscami sypialnymi:

Lp.	Dopuszczalna liczba pasażerów	Załoga statku	System eksploatacji statku		
			A1	A2	B
1	do 50 miejsc sypialnych	kierownik statku	1	2	2
		sternik	-	-	1
		bosman	1	1	-
		starszy marynarz	-	-	1
		marynarz	1	1	1
		młodszy marynarz	-	-	1
		mechanik	-	-	-
2	od 51 do 100 miejsc sypialnych	kierownik statku	1	2	2
		sternik	1	-	1
		bosman	-	1	-
		starszy marynarz	-	-	1
		marynarz	2	1	-
		młodszy marynarz	-	-	-
		mechanik	-	1	1
3	powyżej 100 miejsc sypialnych	kierownik statku	1	2	2
		sternik	1	-	1
		bosman	-	1	1
		starszy marynarz	1	1	1
		marynarz	1	1	1
		młodszy marynarz	-	-	-
		mechanik	1	1	1

5) zestawy pchane i sprzężone:

Lp.	Dopuszczalna liczba pasażerów	Załoga statku	System eksploatacji statku		
			A1	A2	B
1	zestaw pchany z jedną barką $L \leq 86$ m	kierownik statku	1	2	2
		sternik	1	-	-
		bosman	-	1	2
		starszy marynarz	-	-	-
		marynarz	-	-	-
		młodszy marynarz	-	-	-
		mechanik	-	-	-
2	zestaw pchany lub sprzężony o $L \leq 125$ m i $B < 12$ m	kierownik statku	1	2	2
		sternik	1	-	1
		bosman	-	-	-

		starszy marynarz	-	1	1
		marynarz	1	1	1
		młodszy marynarz	-	-	-
		mechanik	-	-	-
3	zestaw pchany lub sprzężony o $L \leq 125$ m i $B > 12$ m oraz $L > 125$ m i $B \leq 12$ m	kierownik statku	1	2	2
		sternik	1	-	1
		bosman	-	1	-
		starszy marynarz	-	-	1
		marynarz	1	1	1
		mechanik	-	-	-
4	zestaw pchany lub sprzężony o $L > 125$ m i $B > 12$ m	kierownik statku	1	2	2
		sternik	1	-	1
		bosman	-	1	1
		starszy marynarz	1	1	1
		marynarz	1	2	1
		młodszy marynarz	1	-	-
		mechanik	-	-	-

2. W przypadku statków, o których mowa w ust. 1, niespełniających warunków określonych w § 6 ust. 2 oraz nieposiadających:

- 1) urządzeń napędowych, które można obsługiwać ze stanowiska sternika,
- 2) na stanowisku sternika – przyrządów kontrolnych urządzeń napędowych, sygnalizujących nieprawidłowości w pracy tych urządzeń

– zwiększa się skład załogi o 1 marynarza, jeżeli statek eksploatowany jest w systemie A1 albo A2, oraz o 2 marynarzy, jeżeli jest on eksploatowany w systemie B.

§ 8. 1. Na statkach o napędzie mechanicznym wymienionych w § 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 5 jeden z członków załogi powinien mieć uprawnienia do obsługi mechanicznych urządzeń napędowych statku.

2. Na statkach pasażerskich wymienionych w § 7 ust. 1 pkt 3 i 4 jeden z członków załogi, poza kierownikiem statku, powinien mieć uprawnienia do obsługi mechanicznych urządzeń napędowych statku.

Rozdział 3

Świadectwa i patenty w służbie pokładowej

§ 9. 1. W służbie pokładowej ustala się następujące świadectwa i patenty żeglarskie:

- 1) świadectwo marynarza żeglugi śródlądowej;
- 2) świadectwo starszego marynarza żeglugi śródlądowej;
- 3) świadectwo bosmana żeglugi śródlądowej;
- 4) świadectwo sternika żeglugi śródlądowej;
- 5) patent żeglarski przewoźnika żeglugi śródlądowej;

- 6) patent żeglarski szypra żeglugi śródlądowej;
- 7) patent żeglarski stermotorzysty żeglugi śródlądowej;
- 8) patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej:
  - a) klasy A – uprawniający do kierowania statkami żeglugi śródlądowej na śródlądowych drogach wodnych i morskich wodach wewnętrznych,
  - b) klasy B – uprawniający do kierowania statkami żeglugi śródlądowej wyłącznie na śródlądowych drogach wodnych.

2. Wzory świadectw i patentów żeglarskich, o których mowa w ust. 1, są określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 10. 1. Stanowisko młodszego marynarza żeglugi śródlądowej może zajmować osoba posiadająca dokument stwierdzający odbycie podstawowego przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy na statkach, wydany przez armatora statku.

2. Informację o zajmowanym stanowisku młodszego marynarza żeglugi śródlądowej wpisuje się do żeglarskiej księżeczki pracy.

§ 11. Aby uzyskać świadectwo marynarza żeglugi śródlądowej, należy odbyć 3-miesięczną praktykę pływania na statkach żeglugi śródlądowej lub mieć świadectwo ukończenia szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik żeglugi śródlądowej albo dyplom ukończenia studiów wyższych w specjalności żegluga śródlądowa.

§ 12. Aby uzyskać świadectwo starszego marynarza żeglugi śródlądowej, należy spełnić jedno z poniższych wymagań:

- 1) posiadanie świadectwa marynarza żeglugi śródlądowej, odbycie dodatkowej 6-miesięcznej praktyki pływania w służbie pokładowej na statkach żeglugi śródlądowej niebędących małymi statkami oraz złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu z zakresu wymaganej wiedzy i umiejętności praktycznych;
- 2) posiadanie co najmniej świadectwa marynarza wachtowego w żegludze morskiej w dziale pokładowym;
- 3) posiadanie stopnia marynarza albo podoficera Marynarki Wojennej albo Straży Granicznej w dziale pokładowym oraz odbycie dodatkowej 6-miesięcznej praktyki pływania w służbie pokładowej na stanowisku marynarza na statkach żeglugi śródlądowej niebędących małymi statkami;
- 4) posiadanie świadectwa ukończenia szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik żeglugi śródlądowej albo posiadanie dyplomu uczelni w specjalności żegluga śródlądowa, świadectwa marynarza i odbycie dodatkowej 3-miesięcznej praktyki pływania na statkach żeglugi śródlądowej niebędących małymi statkami oraz złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu z zakresu umiejętności praktycznych;
- 5) posiadanie patentu żeglarskiego stermotorzysty oraz odbycie miesięcznej praktyki pływania na statkach żeglugi śródlądowej niebędących małymi statkami.

§ 13. Aby uzyskać świadectwo bosmana żeglugi śródlądowej, należy spełnić jedno z poniższych wymagań:

- 1) posiadanie świadectwa starszego marynarza żeglugi śródlądowej oraz odbycie dodatkowej 6-miesięcznej praktyki pływania w służbie pokładowej na statkach żeglugi śródlądowej niebędących małymi statkami;
- 2) posiadanie dyplomu oficera w dziale pokładowym w żegludze morskiej albo stopnia oficera Marynarki Wojennej albo Straży Granicznej w dziale pokładowym;
- 3) posiadanie świadectwa ukończenia szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik żeglugi śródlądowej albo dyplomu uczelni w specjalności żegluga śródlądowa, świadectwa starszego marynarza oraz dodatkowej miesięcznej praktyki pływania na statkach żeglugi śródlądowej niebędących małymi statkami.

§ 14. Aby uzyskać świadectwo sternika żeglugi śródlądowej, należy spełnić jedno z poniższych wymagań:

- 1) posiadanie świadectwa bosmana żeglugi śródlądowej, odbycie dodatkowej 6-miesięcznej praktyki pływania w służbie pokładowej na statkach żeglugi śródlądowej o napędzie mechanicznym niebędących małymi statkami oraz złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu z zakresu wymaganej wiedzy i umiejętności praktycznych;
- 2) posiadanie świadectwa starszego marynarza żeglugi śródlądowej, odbycie dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania w służbie pokładowej na statkach żeglugi śródlądowej o napędzie mechanicznym niebędących małymi statkami oraz złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu z zakresu wymaganej wiedzy i umiejętności praktycznych;

- 3) posiadanie świadectwa ukończenia szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik żeglugi śródlądowej albo dyplomu uczelni w specjalności żegluga śródlądowa, odbycie 6-miesięcznej praktyki pływania w służbie pokładowej na statkach żeglugi śródlądowej o napędzie mechanicznym niebędących małymi statkami oraz złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu z umiejętności praktycznych;
- 4) posiadanie dyplomu oficera w dziale pokładowym w żegludze morskiej albo stopnia oficera Marynarki Wojennej albo Straży Granicznej w dziale pokładowym, odbycie 3-miesięcznej praktyki pływania w służbie pokładowej na statkach żeglugi śródlądowej o napędzie mechanicznym niebędących małymi statkami na stanowisku bosmana oraz złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu z zakresu wymaganej wiedzy i umiejętności praktycznych.

§ 15. Aby uzyskać patent żeglarski przewoźnika żeglugi śródlądowej, należy spełnić jedno z poniższych wymagań:

- 1) odbycie 10-miesięcznej praktyki pływania na statkach żeglugi śródlądowej, w tym co najmniej miesięcznej praktyki na promie w charakterze pomocnika przewoźnika, oraz złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu z zakresu wymaganej wiedzy i umiejętności praktycznych;
- 2) odbycie 10-miesięcznej praktyki pływania na promie w charakterze pomocnika przewoźnika oraz złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu z zakresu wymaganej wiedzy i umiejętności praktycznych.

§ 16. Aby uzyskać patent żeglarski szypra żeglugi śródlądowej, należy spełnić jedno z poniższych wymagań:

- 1) posiadanie świadectwa bosmana żeglugi śródlądowej, odbycie 6-miesięcznej praktyki pływania na statkach bez napędu mechanicznego niebędących małymi statkami oraz złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu z zakresu wymaganej wiedzy i umiejętności praktycznych;
- 2) posiadanie świadectwa sternika żeglugi śródlądowej, odbycie 3-miesięcznej praktyki pływania na statkach bez napędu mechanicznego niebędących małymi statkami oraz złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu z zakresu wymaganej wiedzy i umiejętności praktycznych.

§ 17. Aby uzyskać patent żeglarski stermotorzysty żeglugi śródlądowej, należy spełnić jedno z poniższych wymagań:

- 1) odbycie 10-miesięcznej praktyki pływania na statkach żeglugi śródlądowej o napędzie mechanicznym oraz złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu z zakresu wymaganej wiedzy i umiejętności praktycznych;
- 2) posiadanie stopnia chorążego Marynarki Wojennej albo Straży Granicznej w dziale pokładowym oraz odbycie 3-miesięcznej praktyki pływania na statkach żeglugi śródlądowej;
- 3) odbycie 3-miesięcznej praktyki pływania w ramach pełnienia służby na statkach żeglugi śródlądowej o napędzie mechanicznym użytkowanych przez jednostki organizacyjne kierowane przez organy podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu z wymaganej wiedzy i umiejętności praktycznych.

§ 18. 1. Aby uzyskać patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej klasy B, należy odbyć 48-miesięczną praktykę pływania na statkach żeglugi śródlądowej niebędących małymi statkami, w tym co najmniej 24-miesięczną praktykę pływania na statkach o napędzie mechanicznym i 24-miesięczną praktykę pływania na stanowisku bosmana lub sternika, oraz złożyć z wynikiem pozytywnym egzamin z zakresu wymaganej wiedzy i umiejętności praktycznych.

2. Aby uzyskać patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej klasy A, należy spełnić jedno z poniższych wymagań:

- 1) odbycie praktyki, o której mowa w ust. 1, w tym miesięcznej praktyki na morskich wodach wewnętrznych, oraz złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu z zakresu wymaganej wiedzy i umiejętności praktycznych;
- 2) posiadanie dyplomu oficera w dziale pokładowym w żegludze morskiej albo stopnia oficera Marynarki Wojennej albo Straży Granicznej w dziale pokładowym oraz odbycie 6-miesięcznej praktyki pływania na statkach żeglugi śródlądowej.

3. W przypadku osób, które posiadają co najmniej świadectwo ukończenia szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik żeglugi śródlądowej, wymiar praktyki pływania na statkach żeglugi śródlądowej niebędących małymi statkami wynosi 24 miesiące, w tym co najmniej 12 miesięcy na statkach o napędzie mechanicznym oraz 12 miesięcy na stanowisku bosmana lub sternika.

§ 19. 1. Świadectwa i patenty żeglarskie uprawniają do zajmowania następujących stanowisk na statkach żeglugi śródlądowej oraz do wykonywania następujących czynności:

- 1) świadectwo marynarza żeglugi śródlądowej uprawnia do zajmowania stanowiska marynarza na każdym statku żeglugi śródlądowej;

- 2) świadectwo starszego marynarza żeglugi śródlądowej uprawnia do:
  - a) zajmowania stanowiska starszego marynarza na każdym statku żeglugi śródlądowej,
  - b) kierowania scalonymi materiałami pływającymi oraz statkami bez napędu mechanicznego o iloczynie długości i szerokości nieprzekraczającym 20 m²;
- 3) świadectwo bosmana żeglugi śródlądowej uprawnia do:
  - a) zajmowania stanowiska:
    - bosmana na każdym statku żeglugi śródlądowej,
    - kierownika obiektu pływającego,
  - b) kierowania scalonymi materiałami pływającymi oraz statkami bez napędu mechanicznego o iloczynie długości i szerokości nieprzekraczającym 20 m²;
- 4) świadectwo sternika żeglugi śródlądowej uprawnia do:
  - a) zajmowania stanowiska:
    - sternika na każdym statku żeglugi śródlądowej,
    - kierownika obiektu pływającego,
  - b) kierowania scalonymi materiałami pływającymi oraz statkami bez napędu mechanicznego o iloczynie długości i szerokości nieprzekraczającym 20 m²;
- 5) patent żeglarski przewoźnika żeglugi śródlądowej uprawnia do kierowania promem lub łodzią przewozową bez napędu mechanicznego;
- 6) patent żeglarski szypra żeglugi śródlądowej uprawnia do:
  - a) kierowania statkiem bez napędu mechanicznego,
  - b) zajmowania stanowiska kierownika urządzenia pływającego;
- 7) patent żeglarski stermotorzysty żeglugi śródlądowej uprawnia do kierowania:
  - a) małym statkiem,
  - b) łodzią przewozową o napędzie mechanicznym;
- 8) patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej uprawnia do kierowania każdym statkiem, z uwzględnieniem ograniczeń zawartych w tym patencie, z tym że:
  - a) statkiem pasażerskim – po ukończeniu 24 lat i złożeniu z wynikiem pozytywnym egzaminu z zakresu dodatkowej wiedzy wymaganej do kierowania statkami pasażerskimi,
  - b) statkiem pasażerskim o zdolności przewozowej powyżej 400 osób – po odbyciu dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku kierownika statku pasażerskiego o zdolności przewozowej większej niż 200 osób,
  - c) statkiem I kategorii – po odbyciu praktyki pływania na stanowisku sternika na statku I kategorii, w wymiarze co najmniej połowy okresu określonego odpowiednio w § 18 ust. 1, lub na stanowisku kierownika statku II kategorii, w wymiarze 6 miesięcy.

2. Kategorie statków, o których mowa w ust. 1 pkt 8 lit. c, obejmują:

- 1) II kategoria – statki towarowe i zestawy o długości do 86 m, statki pasażerskie bez miejsc sypialnych do 250 pasażerów, statki pasażerskie z miejscami sypialnymi do 50 pasażerów oraz holowniki i lodołamacze o mocy mechanicznego urządzenia napędowego do 300 kW;
- 2) I kategoria – statki towarowe i zestawy, statki pasażerskie, holowniki oraz lodołamacze, o parametrach wyższych niż określone w pkt 1.

Rozdział 4

Świadectwa i patenty w służbie maszynowej

§ 20. 1. W służbie maszynowej ustala się świadectwo i patent:

- 1) świadectwo motorzysty żeglugi śródlądowej;
- 2) patent mechanika statkowego żeglugi śródlądowej.

2. Wzory świadectwa i patentu, o których mowa w ust. 1, są określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 21. Aby uzyskać świadectwo motorzysty żeglugi śródlądowej, należy spełnić jedno z poniższych wymagań:

- 1) odbycie 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach żeglugi śródlądowej o napędzie mechanicznym albo odbycie 18-miesięcznej praktyki w warsztatach mechanicznych przy remoncie silników spalinowych, oraz złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu z zakresu wymaganej wiedzy i umiejętności praktycznych;
- 2) posiadanie co najmniej wykształcenia zasadniczego zawodowego w zawodach i na kierunkach związanych z dyscyplinami nauk technicznych: mechanika, elektrotechnika oraz budowa i eksploatacja maszyn, odbycie 6-miesięcznej praktyki pływania na statkach żeglugi śródlądowej o napędzie mechanicznym oraz złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu z umiejętności praktycznych;
- 3) posiadanie świadectwa ukończenia szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik żeglugi śródlądowej;
- 4) posiadanie patentu motorzysty wachtowego w żegludze morskiej;
- 5) posiadanie stopnia marynarza albo podoficera Marynarki Wojennej albo Straży Granicznej o specjalności motorzysty okrętowego.

§ 22. 1. Aby uzyskać patent mechanika statkowego żeglugi śródlądowej, należy spełnić jedno z poniższych wymagań:

- 1) odbycie 30-miesięcznej praktyki pływania, przy czym co najmniej 20 miesięcy powinna stanowić praktyka pływania na statkach żeglugi śródlądowej przy obsłudze mechanicznych urządzeń napędowych i mechanizmów pomocniczych, natomiast 10 miesięcy może stanowić praktyka w stoczniach lub warsztatach mechanicznych przy remoncie silników spalinowych, oraz złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu z wymaganej wiedzy i umiejętności praktycznych;
- 2) posiadanie świadectwa motorzysty żeglugi śródlądowej oraz odbycie dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach żeglugi śródlądowej na stanowisku motorzysty, przy obsłudze mechanicznych urządzeń napędowych i mechanizmów pomocniczych;
- 3) posiadanie dyplomu oficera mechanika na polskich statkach morskich, stopnia oficera służby mechanicznej Marynarki Wojennej albo stopnia oficera Straży Granicznej o specjalności mechanika.

2. W przypadku osób, które posiadają co najmniej świadectwo ukończenia szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik żeglugi śródlądowej, wymiar praktyki pływania, o której mowa w ust. 1 pkt 1, wynosi 24 miesiące, w tym co najmniej 18 miesięcy powinna stanowić praktyka pływania na statkach żeglugi śródlądowej przy obsłudze mechanicznych urządzeń napędowych i mechanizmów pomocniczych, natomiast 6 miesięcy może stanowić praktyka w stoczniach lub w warsztatach mechanicznych przy remoncie silników spalinowych.

§ 23. Świadectwa i patenty żeglarskie uprawniają do zajmowania następujących stanowisk na statkach żeglugi śródlądowej:

- 1) świadectwo motorzysty żeglugi śródlądowej uprawnia do samodzielnej obsługi urządzeń maszynowych o łącznej mocy maszyn do 300 kW;
- 2) patent mechanika statkowego żeglugi śródlądowej uprawnia do zajmowania stanowiska mechanika na każdym statku żeglugi śródlądowej.

Rozdział 5

Dodatkowe dokumenty kwalifikacyjne

§ 24. 1. Dokumentem uprawniającym do obsługi radaru jest świadectwo obserwatora radarowego żeglugi śródlądowej. Wzór świadectwa jest określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

2. Aby uzyskać świadectwo, o którym mowa w ust. 1, należy spełnić jedno z poniższych wymagań:

- 1) odbycie 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach żeglugi śródlądowej o napędzie mechanicznym, posiadanie świadectwa radiooperatora oraz złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu z wymaganej wiedzy i umiejętności;
- 2) posiadanie świadectwa przeszkolenia w zakresie wykorzystania radaru i Radarowego Automatycznego Systemu Śledzenia i Akwizycji Ech (ARPA) oraz odbycie po tym przeszkoleniu 3-miesięcznej praktyki pływania na statkach żeglugi śródlądowej wyposażonych w radary.

§ 25. 1. Dokumentem uprawniającym do zajmowania stanowiska marynarza oraz samodzielnej obsługi mechanicznych urządzeń napędowych o mocy maszyn głównych do 300 kW jest świadectwo marynarza motorzysty żeglugi śródlądowej. Wzór świadectwa jest określony w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

2. Aby uzyskać świadectwo, o którym mowa w ust. 1, należy odbyć praktykę pływania określoną w § 11 oraz spełnić wymagania określone w § 21.

3. Za praktykę pływania, o której mowa w ust. 2, uznaje się praktykę pływania na statkach żeglugi śródlądowej w służbie pokładowej.

§ 26. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej może, na wniosek armatora, wydać zezwolenie na zajmowanie – przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy – stanowiska bezpośrednio wyższego niż to, do którego uprawnia posiadany patent lub świadectwo, pod warunkiem zachowania wymagań bezpieczeństwa żeglugi. Wzór zezwolenia jest określony w załączniku nr 5 do rozporządzenia.

Rozdział 6

Komisje egzaminacyjne i zakres wymagań egzaminacyjnych

§ 27. 1. Egzaminy określone w rozporządzeniu są przeprowadzane przez:

- 1) terenowe komisje egzaminacyjne działające przy dyrektorach urzędów żeglugi śródlądowej – w celu uzyskania przez egzaminowanych świadectw, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 2 i 4 i § 20 ust. 1 pkt 1, oraz patentów żeglarskich, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 5 i 7;
- 2) centralną komisję egzaminacyjną działającą przy Dyrektorzce Urzędu Żeglugi Śródlądowej w Szczecinie – w celu uzyskania przez egzaminowanych patentów żeglarskich, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 6 i 8, § 20 ust. 1 pkt 2, oraz świadectwa, o którym mowa w § 24 ust. 1.

2. Przewodniczących komisji i zastępców przewodniczącego centralnej komisji egzaminacyjnej powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw transportu.

3. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi egzaminatorzy oraz sekretarz komisji, z tym że w skład centralnej komisji egzaminacyjnej wchodzi ponadto:

- 1) przedstawiciel dyrektora urzędu żeglugi śródlądowej właściwego dla miejsca przeprowadzania egzaminu;
- 2) przedstawiciel dyrektora urzędu morskiego – w przypadku egzaminów na patenty żeglarskie kapitanów żeglugi śródlądowej klasy A;
- 3) osoba posiadająca uprawnienia pilotowe dla danej drogi wodnej lub jej odcinka oraz doświadczenie w zakresie pilotażu na tej drodze wodnej, której uprawnienie dotyczy – w przypadku egzaminu na uprawnienia pilotowe.

4. Egzaminatorów i sekretarza powołują przewodniczący właściwych komisji egzaminacyjnych. Egzaminatorów powołuje się spośród osób umieszczonych na liście egzaminatorów ministra właściwego do spraw transportu.

5. W skład centralnej komisji egzaminacyjnej może wchodzić przedstawiciel ministra właściwego do spraw transportu.

§ 28. Wydatki związane z działalnością komisji egzaminacyjnych są pokrywane z budżetu urzędów żeglugi śródlądowej, przy czym przewodniczącemu, zastępcy przewodniczącego, członkom i sekretarzowi komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 60 zł za jedno posiedzenie komisji, a egzaminatorom w wysokości 10 zł za przeegzaminowanie jednej osoby z jednego przedmiotu.

§ 29. 1. Osoba ubiegająca się o przystąpienie do egzaminu składa – we właściwej komisji egzaminacyjnej – pisemny wniosek w tej sprawie wraz z potwierdzonymi kopiami dokumentów, o których mowa w § 32 ust. 3 pkt 2, 3 i 6, stwierdzającymi spełnienie wymagań określonych w rozporządzeniu, natomiast przed przystąpieniem do egzaminu przedstawia dowód uiszczenia opłaty za egzamin.

2. Przed przystąpieniem kandydata do egzaminu komisja egzaminacyjna sprawdza, czy kandydat spełnia wymagania konieczne do ubiegania się o odpowiednie świadectwo albo patent.

3. Do egzaminu może przystąpić osoba, która legitymuje się praktyką pływania w wymiarze nie mniejszym niż 3/4 czasu wymaganego do uzyskania świadectwa lub patentu.

4. W przypadku niespełnienia wymagań lub nieprzedstawienia dowodu uiszczenia opłaty za egzamin komisja egzaminacyjna wzywa kandydata do uzupełnienia braków w terminie 7 dni, a w przypadku bezskutecznego upływu terminu zwraca przedłożone dokumenty.

5. Komisja egzaminacyjna może – na podstawie przedłożonych dokumentów, o których mowa w ust. 1 – zaliczyć egzaminy na świadectwa i patenty w części lub w całości, o ile są spełnione wymagania egzaminacyjne.

§ 30. Egzaminy przeprowadza się w miarę napływu wniosków, nie rzadziej jednak niż dwa razy w ciągu roku. Komisja egzaminacyjna może przeprowadzać egzaminy na sesjach wyjazdowych.

§ 31. 1. Egzamin na poszczególne świadectwa i patenty przeprowadza się zgodnie z zakresem wymagań egzaminacyjnych, określonych w załączniku nr 6 do rozporządzenia.

2. Sposób przeprowadzania egzaminów określa regulamin działania komisji egzaminacyjnych stanowiący załącznik nr 7 do rozporządzenia.

3. Komisja wydaje zaświadczenie o złożeniu z wynikiem pozytywnym egzaminu z zakresu wymaganej wiedzy i umiejętności na świadectwo lub patent, o którego wydanie wnioskodawca się ubiega.

§ 32. 1. Świadectwa i patenty, o których mowa w rozporządzeniu, wydaje – na pisemny wniosek zainteresowanej osoby – dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej właściwy dla miejsca zamieszkania wnioskodawcy lub dla siedziby armatora zatrudniającego osobę ubiegającą się o świadectwo lub patent.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera następujące informacje:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) rodzaj i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość.

3. Do wniosku o wydanie świadectwa lub patentu należy dołączyć:

- 1) dwie aktualne fotografie o wymiarach 20 x 25 mm;
- 2) odpowiednio wyciąg pływania sporządzony na podstawie zapisów w żeglarskiej księżeczce pracy i potwierdzony przez urząd żeglugi śródlądowej, stwierdzający odbycie wymaganej praktyki pływania na określonym stanowisku i wymieniający rodzaje statków oraz śródlądowe drogi wodne, na których została odbyta praktyka pływania, lub wyciąg pływania sporządzony na podstawie książki kontroli pracy sprzętu transportowego lub innego dokumentu potwierdzającego przebieg służby, potwierdzony przez właściwego kierownika jednostki organizacyjnej służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, stwierdzający nabycie wymaganej praktyki pływania na określonym stanowisku i wymieniający rodzaje statków oraz śródlądowe drogi wodne, na których praktyka pływania została odbyta, lub dokument potwierdzający praktyki w stoczni lub warsztatach mechanicznych dokonujących remontu silników;
- 3) wyciąg pływania potwierdzony przez właściwy organ o praktyce pływania na morskich wodach wewnętrznych lub odpis innego dokumentu stwierdzającego posiadanie morskich kwalifikacji zawodowych w przypadku ubiegania się o patenty żeglarskie kapitanów żeglugi śródlądowej klasy A;
- 4) zaświadczenie, o którym mowa w § 31 ust. 3;
- 5) świadectwo zdrowia potwierdzające stan zdrowia wymagany do pracy na statkach żeglugi śródlądowej na określonym stanowisku;
- 6) dokumenty potwierdzające posiadanie odpowiedniego wykształcenia.

§ 33. Dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej wpisuje w patencie ograniczenia co do rodzaju i parametrów statków.

§ 34. W sprawach wydawania świadectw i patentów stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 35. 1. Dokumenty kwalifikacyjne wydane przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia podlegają, na wniosek zainteresowanej, wymianie na następujące dokumenty kwalifikacyjne:

- 1) patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej klasy A – na patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej klasy A;
- 2) patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej klasy B – na patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej klasy B;

- 3) patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej I klasy B – na patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej klasy B;
- 4) patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej I klasy – na patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej klasy A, jeżeli zainteresowany przedstawi dyplom oficera wachtowego lub szypra statków morskich;
- 5) patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej I klasy – na patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej klasy A, jeżeli zainteresowany przedstawi zaświadczenie uprawniające do kierowania statkami żeglugi śródlądowej wydane przez dyrektora urzędu morskiego;
- 6) patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej II klasy – na patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej klasy B;
- 7) patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej II klasy – na patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej klasy A, jeżeli zainteresowany przedstawi dyplom oficera wachtowego statków morskich lub szypra statków morskich;
- 8) patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej II klasy – na patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej klasy A, jeżeli zainteresowany przedstawi zaświadczenie uprawniające do kierowania statkami żeglugi śródlądowej wydane przez dyrektora urzędu morskiego;
- 9) patent żeglarski porucznika żeglugi śródlądowej – na patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej klasy B z ograniczeniem do statków II kategorii;
- 10) patent żeglarski porucznika żeglugi śródlądowej – na patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej klasy A z ograniczeniem do statków II kategorii, jeżeli zainteresowany przedstawi dyplom oficera wachtowego lub szypra statków morskich;
- 11) patent żeglarski porucznika żeglugi śródlądowej – na patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej klasy A z ograniczeniem do statków II kategorii, jeżeli zainteresowany przedstawi zaświadczenie uprawniające do kierowania statkami żeglugi śródlądowej wydane przez dyrektora urzędu morskiego;
- 12) patent mechanika żeglugi śródlądowej I, II i III klasy – na patent żeglarski mechanika statkowego żeglugi śródlądowej;
- 13) patent mechanika statkowego żeglugi śródlądowej – na patent żeglarski mechanika statkowego żeglugi śródlądowej;
- 14) patent sternotorzysty żeglugi śródlądowej i świadectwo sternotorzysty żeglugi śródlądowej – na patent żeglarski sternotorzysty żeglugi śródlądowej;
- 15) patent żeglarski szypra żeglugi śródlądowej I, II i III klasy – na patent żeglarski szypra żeglugi śródlądowej;
- 16) patent żeglarski przewoźnika i świadectwo przewoźnika – na patent żeglarski przewoźnika żeglugi śródlądowej;
- 17) świadectwo sternika żeglugi śródlądowej – na świadectwo sternika żeglugi śródlądowej;
- 18) świadectwo bosmana żeglugi śródlądowej – na świadectwo bosmana żeglugi śródlądowej;
- 19) patent retmański i świadectwo pomocnika retmana – na patent przewoźnika żeglugi śródlądowej z rozszerzeniem uprawniającym do kierowania scalonymi materiałami pływającymi;
- 20) świadectwo motorzysty – na świadectwo motorzysty żeglugi śródlądowej;
- 21) świadectwo motorzysty żeglugi śródlądowej – na świadectwo motorzysty żeglugi śródlądowej;
- 22) świadectwo obserwatora radarowego żeglugi śródlądowej – na świadectwo obserwatora radarowego żeglugi śródlądowej;
- 23) świadectwo marynarza motorzysty żeglugi śródlądowej – na świadectwo marynarza motorzysty żeglugi śródlądowej.

2. Wymiany dokumentów kwalifikacyjnych dokonują dyrektorzy urzędów żeglugi śródlądowej właściwi dla siedzib inspektoratów żeglugi śródlądowej lub urzędów żeglugi śródlądowej, które wydały dotychczasowe dokumenty.

3. Dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej wpisuje w dokumentach kwalifikacyjnych wydawanych w drodze wymiany odpowiednie informacje, o których mowa w § 19.

4. Do wniosku o wymianę dokumentu kwalifikacyjnego należy załączyć:

- 1) dwie aktualne fotografie,
  - 2) dokumenty potwierdzające posiadane kwalifikacje
- oraz przedłożyć do wglądu dokument tożsamości z aktualnym adresem zameldowania.

5. Wydając dokument kwalifikacyjny w drodze wymiany, właściwy dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej unieważnia dotychczasowy dokument kwalifikacyjny poprzez odcisnięcie prostokątnego stempla o wymiarach 9 x 3 cm w kolorze czerwonym z treścią „ANULOWANO” i zwraca dokument jego posiadaczowi.

6. Wydając nowy dokument kwalifikacyjny, właściwy dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej zwraca przedziurkowany dotychczasowy dokument.

§ 36. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.²⁾

Minister Infrastruktury i Rozwoju: *M. Wasiak*

---

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 stycznia 2003 r. w sprawie kwalifikacji zawodowych i składu załóg statków żeglugi śródlądowej (Dz. U. Nr 50, poz. 427, z 2005 r. Nr 184, poz. 1543, z 2006 r. Nr 169, poz. 1214, z 2007 r. Nr 174, poz. 1221 oraz z 2009 r. Nr 110, poz. 916), które zgodnie z art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów (Dz. U. poz. 829) utraciło moc z dniem 24 lutego 2014 r.

Załączniki do rozporządzenia Ministra Infrastruktury
i Rozwoju z dnia 20 listopada 2014 r. (poz. 1686)

Załącznik nr 1

WZÓR

<p>RZECZPOSPOLITA POLSKA Urząd Żeglugi Śródlądowej W .....</p> <p>ŚWIADECTWO MARYNARZA ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ</p> <p>Nr 000000000</p>	<p>..... (imię) (nazwisko)</p> <p>..... (data i miejsce urodzenia)</p> <p><i>Świadectwo uprawnia do zajmowania stanowiska marynarza na każdym statku żeglugi śródlądowej</i></p> <p>..... (data i miejsce wydania)</p> <div data-bbox="847 813 987 1003" style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;"> fotografia 2 x 2,5 cm </div> <div data-bbox="1142 909 1270 1025" style="border: 1px dashed black; border-radius: 50%; width: 60px; height: 60px; margin: 0 auto; text-align: center; line-height: 60px;"> pieczęć </div> <p>..... (podpis posiadacza) (podpis dyrektora urzędu żeglugi śródlądowej)</p> <p>Hologram</p> <p>Nr 000000000</p>
---	---

Strona przednia

Strona tylna

Szare tło
Format A7 (74 x 105 mm)

WZÓR

<p>RZECZPOSPOLITA POLSKA Urząd Żeglugi Śródlądowej W .....</p> <p>ŚWIADECTWO STARSZEGO MARYNARZA ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ</p> <p>Nr 000000000</p>	<p>..... (imię) (nazwisko)</p> <p>..... (data i miejsce urodzenia)</p> <p><i>Świadectwo uprawnia do zajmowania stanowiska starszego marynarza na każdym statku żeglugi śródlądowej oraz kierowania scalonymi materiałami pływającymi oraz statkami bez napędu mechanicznego o iloczynie LxB do 20 m².</i></p> <p>..... (data i miejsce wydania)</p> <div data-bbox="844 804 986 994" style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> fotografia 2 x 2,5 cm </div> <div data-bbox="1141 898 1267 1021" style="border: 1px dashed black; border-radius: 50%; width: 80px; height: 80px; display: flex; align-items: center; justify-content: center; margin: 0 auto;"> pieczęć </div> <p>..... (podpis posiadacza) (podpis dyrektora urzędu żeglugi śródlądowej)</p> <p>Hologram</p> <p>Nr 000000000</p>
---	---

Strona przednia

Strona tylna

Szare tło
Format A7 (74 x 105 mm)

WZÓR

<p>RZECZPOSPOLITA POLSKA Urząd Żeglugi Śródlądowej W .....</p> <p>ŚWIADECTWO BOSMANA ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ</p> <p>Nr 000000000</p>	<p>..... (imię) (nazwisko)</p> <p>..... (data i miejsce urodzenia)</p> <p><i>Świadectwo uprawnia do zajmowania stanowiska bosmana na każdym statku żeglugi śródlądowej, kierownika innego obiektu pływającego, kierowania scalonymi materiałami pływającymi oraz statkami bez napędu mechanicznego o iloczynie LxB do 20 m².</i></p> <p>..... (data i miejsce wydania)</p> <div data-bbox="847 837 987 1025" style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;"> fotografia 2 x 2,5 cm </div> <div data-bbox="1142 931 1270 1055" style="border: 1px dashed black; border-radius: 50%; width: 60px; height: 60px; margin-left: auto; margin-right: auto;"> pieczęć </div> <p>..... (podpis posiadacza) (podpis dyrektora urzędu żeglugi śródlądowej)</p> <p>Hologram</p> <p>Nr 000000000</p>
---	--

Strona przednia

Strona tylna

Szare tło
Format A7 (74 x 105 mm)

WZÓR

<p>RZECZPOSPOLITA POLSKA Urząd Żeglugi Śródlądowej W .....</p> <p>ŚWIADECTWO STERNIKA ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ</p> <p>Nr 00000000</p>	<p>..... (imię) (nazwisko)</p> <p>..... (data i miejsce urodzenia)</p> <p><i>Świadectwo uprawnia do zajmowania stanowiska sternika na każdym statku żeglugi śródlądowej, kierownika obiektu pływającego, kierowania scalonymi materiałami pływającymi oraz statkami bez napędu mechanicznego o iloczynie LxB do 20 m².</i></p> <p>..... (data i miejsce wydania)</p> <div data-bbox="844 808 986 996" style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;"> fotografia 2 x 2,5 cm </div> <div data-bbox="1139 904 1267 1023" style="border: 1px dashed black; border-radius: 50%; width: 60px; height: 60px; margin: 0 auto; text-align: center;"> pieczęć </div> <p>..... (podpis posiadacza) (podpis dyrektora urzędu żeglugi śródlądowej)</p> <p>Hologram</p> <p>Nr 00000000</p>
---	---

Strona przednia

Strona tylna

Szare tło
Format A7 (74 x 105 mm)

WZÓR

<p>RZECZPOSPOLITA POLSKA Urząd Żeglugi Śródlądowej W .....</p> <p>PATENT ŻEGLARSKI PRZEWOŹNIKA ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ</p> <p>Nr 000000000</p>	<p>..... (imię) (nazwisko)</p> <p>..... (data i miejsce urodzenia)</p> <p><i>Patent uprawnia do kierowania promem lub łodzią przewoźową bez napędu mechanicznego.</i></p> <p>..... (data i miejsce wydania)</p> <div data-bbox="849 710 991 900" style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> fotografia 2 x 2,5 cm </div> <div data-bbox="1145 804 1273 927" style="border: 1px dashed black; border-radius: 50%; width: 80px; height: 80px; display: flex; align-items: center; justify-content: center; margin-left: auto;"> pieczęć </div> <p>..... (podpis posiadacza) (podpis dyrektora urzędu żeglugi śródlądowej)</p> <p>Hologram</p> <p>Nr 000000000</p>
---	--

Strona przednia

Strona tylna

Jasnoniebieskie tło
Format A7 (74 x 105 mm)

WZÓR

<p>RZECZPOSPOLITA POLSKA Urząd Żeglugi Śródlądowej W .....</p> <p>PATENT ŻEGLARSKI SZYPRA ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ</p> <p>Nr 000000000</p>	<p>..... (imię) (nazwisko)</p> <p>..... (data i miejsce urodzenia)</p> <p><i>Patent uprawnia do kierowania każdym statkiem bez napędu mechanicznego oraz zajmowania stanowiska kierownika urządzenia pływającego.</i></p> <p>..... (data i miejsce wydania)</p> <div data-bbox="844 741 986 931" style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> fotografia 2 x 2,5 cm </div> <div data-bbox="1139 837 1267 958" style="border: 1px dashed black; border-radius: 50%; width: 40px; height: 40px; display: flex; align-items: center; justify-content: center; margin-left: 100px;"> pieczęć </div> <p>..... (podpis posiadacza) (podpis dyrektora urzędu żeglugi śródlądowej)</p> <p>Hologram</p> <p>Nr 000000000</p>
--	---

Strona przednia

Strona tylna

Jasnoniebieskie tło
Format A7 (74 x 105 mm)

WZÓR

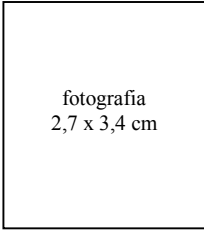
<p>RZECZPOSPOLITA POLSKA Urząd Żeglugi Śródlądowej W .....</p> <p>PATENT ŻEGLARSKI STERMOTORZYSTY ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ</p> <p>Nr 000000000</p>	<p>..... (imię) (nazwisko)</p> <p>..... (data i miejsce urodzenia)</p> <p><i>Patent uprawnia do kierowania małym statkiem oraz łodzią przewozową o napędzie mechanicznym.</i></p> <p>..... (data i miejsce wydania)</p> <div data-bbox="847 741 987 931" style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;"> fotografia 2 x 2,5 cm </div> <div data-bbox="1142 837 1270 958" style="border: 1px dashed black; border-radius: 50%; width: 60px; height: 60px; margin: 0 auto; text-align: center;"> pieczęć </div> <p>..... (podpis posiadacza) (podpis dyrektora urzędu żeglugi śródlądowej)</p> <p>Hologram</p> <p>Nr 000000000</p>
--	---

Strona przednia

Strona tylna

Jasnoniebieskie tło
Format A7 (74 x 105 mm)

WZÓR

PATENT ŻEGLARSKI KAPITANA ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ	RZECZPOSPOLITA POLSKA Urząd Żeglugi Śródlądowej W .....
A 1. .... 2. .... 3. .... 4. .... 7. .... 8. B 9. R ..... 10. .... 11.	 6. fotografia 2,7 x 3,4 cm
5. Nr 000000000	

Strona przednia

PATENT ŻEGLARSKI KAPITANA ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ 1. Nazwisko posiadacza patentu 2. Imię (imiona) 3. Data i miejsce urodzenia 4. Data wydania patentu 5. Numer patentu 6. Zdjęcie posiadacza patentu 7. Podpis posiadacza patentu 8. Klasa patentu 9. Świadectwo obserwatora radarowego (R) uprawnienia do obsługi maszyn napędowych (M) Kategoria i rodzaje statków, do których kierowania uprawnia patent 10. Data ważności patentu 11. Ograniczenia dróg wodnych Nr 000000000
--

Strona tylna

Wymiary 85 x 54 mm. Jasnoniebieskie tło.

WZÓR

PATENT ŻEGLARSKI KAPITANA ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ	RZECZPOSPOLITA POLSKA Urząd Żeglugi Śródlądowej W .....
B 1. .... 2. .... 3. .... 4. .... 7. .... 8. B 9. R ..... 10. .... 11.	 6. <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; display: inline-block; text-align: center;"> fotografia 2,7 x 3,4 cm </div>
5. Nr 00000000	

Strona przednia

PATENT ŻEGLARSKI KAPITANA ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ 1. Nazwisko posiadacza patentu 2. Imię (imiona) 3. Data i miejsce urodzenia 4. Data wydania patentu 5. Numer patentu 6. Zdjęcie posiadacza patentu 7. Podpis posiadacza patentu 8. Klasa patentu 9. Świadectwo obserwatora radarowego (R) uprawnienia do obsługi maszyn napędowych (M) Kategoria i rodzaje statków, do których kierowania uprawnia patent 10. Data ważności patentu 11. Ograniczenia dróg wodnych Nr 00000000

Strona tylna

Wymiary 85 x 54 mm. Jasnoniebieskie tło.

WZÓR

<p>RZECZPOSPOLITA POLSKA Urząd Żeglugi Śródlądowej W .....</p> <p>ŚWIADECTWO MOTORZYSTY ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ</p> <p>Nr 00000000</p>	<p>..... (imię) (nazwisko)</p> <p>..... (data i miejsce urodzenia)</p> <p><i>Świadectwo uprawnia do samodzielnej obsługi urządzeń maszynowych o mocy do 300 kW na statkach żeglugi śródlądowej.</i></p> <div data-bbox="847 775 991 965" style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> fotografia 2 x 2,5 cm </div> <p>..... (data i miejsce wydania)</p> <div data-bbox="1145 898 1273 1016" style="border: 1px dashed black; border-radius: 50%; width: 80px; height: 50px; display: flex; align-items: center; justify-content: center; margin: 0 auto;"> pieczęć </div> <p>..... (podpis posiadacza) (podpis dyrektora urzędu żeglugi śródlądowej)</p> <p>Hologram</p> <p>Nr 00000000</p>
---	--

Strona przednia

Strona tylna

Szare tło
Format A7 (74 x 105 mm)

WZÓR

<p>RZECZPOSPOLITA POLSKA Urząd Żeglugi Śródlądowej W .....</p> <p>PATENT MECHANIKA STATKOWEGO ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ</p> <p>Nr 000000000</p>	<p>..... (imię) (nazwisko)</p> <p>..... (data i miejsce urodzenia)</p> <p><i>Patent uprawnia do zajmowania stanowiska mechanika na każdym statku żeglugi śródlądowej.</i></p> <p>.....</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div data-bbox="847 712 991 902" style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> fotografia 2 x 2,5 cm </div> <div data-bbox="1059 741 1347 786"> ..... (data i miejsce wydania) </div> </div> <div style="text-align: center; margin-top: 20px;"> <p>pieczęć</p> </div> <p>.....</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div data-bbox="823 1025 1018 1059"> ..... (podpis posiadacza) </div> <div data-bbox="1118 1025 1362 1081"> ..... (podpis dyrektora urzędu żeglugi śródlądowej) </div> </div> <p>Hologram</p> <p style="text-align: right;">Nr 000000000</p>
--	--

Strona przednia

Strona tylna

Jasnoniebieskie tło
Format A7 (74 x 105 mm)

WZÓR

<div data-bbox="427 423 539 542" data-label="Image"> </div> <div data-bbox="180 571 754 638" data-label="Text"> <p>RZECZPOSPOLITA POLSKA REPUBLIC OF POLAND – REPUBLIC POLEN</p> </div> <div data-bbox="229 669 737 784" data-label="Section-Header"> <p>ŚWIADECTWO OBSERWATORA RADAROWEGO ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ</p> </div> <div data-bbox="210 875 754 967" data-label="Text"> <p>CERTIFICATE OF RADAR OPERATOR IN INLAND WATERWAYS NAVIGATIONS RADARSCHIFFER - ZEUGNIS</p> </div> <div data-bbox="397 1332 564 1364" data-label="Text"> <p>Nr 000000000</p> </div>	<div data-bbox="868 414 1342 456" data-label="Text"> <p>..... (imię) (nazwisko)</p> </div> <div data-bbox="971 533 1238 566" data-label="Text"> <p>..... (data i miejsce urodzenia)</p> </div> <div data-bbox="798 589 1418 813" data-label="Text"> <p><i>jest uprawniony do obsługi urządzeń radarowych na statkach żeglugi śródlądowej; is granted authorization to operate radar equipment on inland waterways vessels; hat nach vorschriftsmässiger beendigung des Fachlahr gangs für radarschiffer die Abschlussprüfung erfolgreich bestanden und ist zur bedienung von Radaranlagen berechtigt.</i></p> </div> <div data-bbox="801 860 1345 936" data-label="Text"> <p><i>Świadectwo wydane przez Urząd Żeglugi Śródlądowej w....., dnia.....</i></p> </div> <div data-bbox="863 1046 968 1099" data-label="Text"> <p>fotografia 2 x 2,5 cm</p> </div> <div data-bbox="1142 1072 1203 1097" data-label="Text"> <p>pieczęć</p> </div> <div data-bbox="801 1245 1007 1279" data-label="Text"> <p>..... (podpis posiadacza)</p> </div> <div data-bbox="1093 1245 1356 1305" data-label="Text"> <p>..... (podpis dyrektora urzędu żeglugi śródlądowej)</p> </div> <div data-bbox="801 1326 914 1359" data-label="Text"> <p>Hologram</p> </div> <div data-bbox="1026 1444 1201 1476" data-label="Text"> <p>Nr 000000000</p> </div>
--	---

Bladozielone tło
Format A7 (74 x 105 mm)

WZÓR

<p>RZECZPOSPOLITA POLSKA Urząd Żeglugi Śródlądowej W .....</p> <p>ŚWIADECTWO MARYNARZA MOTORZYSTY ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ</p> <p>Nr 000000000</p>	<p>..... (imię) (nazwisko)</p> <p>..... (data i miejsce urodzenia)</p> <p><i>Świadectwo uprawnia do zajmowania stanowiska motorzysty na statkach żeglugi śródlądowej o napędzie mechanicznym o mocy do 300 kW oraz marynarza na każdym statku żeglugi śródlądowej.</i></p> <p>..... (data i miejsce wydania)</p> <div data-bbox="842 761 986 952" style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> fotografia 2 x 2,5 cm </div> <div data-bbox="1136 855 1264 974" style="border: 1px dashed black; border-radius: 50%; width: 80px; height: 80px; display: flex; align-items: center; justify-content: center; margin-left: 100px;"> pieczęć </div> <p>..... (podpis posiadacza) (podpis dyrektora urzędu żeglugi śródlądowej)</p> <p>Hologram</p> <p>Nr 000000000</p>
--	---

Szare tło
Format A7 (74 x 105 mm)

WZÓR

Urząd Żeglugi Śródlądowej
W .....

ZEZWOLENIE nr....

Zgodnie z.....

.....
(imię i nazwisko)

posiadacz patentu/świadectwa

.....
otrzymał zezwolenie na zajmowanie stanowiska.....

.....
na statku.....

na drodze wodnej.....

Zezwolenie ważne jest do dnia.....

.....
(data i miejsce wydania)

.....
(podpis dyrektora urzędu
żeglugi śródlądowej)

Hologram

ZAKRES WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH

§ 1. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania świadectwa starszego marynarza.

A. Wymagana wiedza (2 egzaminatorów):

I. Ogólne wiadomości o statku i jego obsłudze.

1. Podstawowe wiadomości o statku żeglugi śródlądowej, jego wyposażeniu i konserwacji.

2. Typy i rodzaje statków żeglugi śródlądowej, pływalność i stateczność statku.

3. Podstawowe wiadomości o linach, ich rodzaje i zastosowanie.

4. Urządzenia kotwiczne, cumownicze, holownicze i szcepiające.

5. Sprzęt i środki ratunkowe; sprzęt i środki ochrony przeciwpożarowej.

6. Ogólne wiadomości dotyczące urządzeń maszynowych na statku.

II. Podstawy locji śródlądowej:

1. Podstawowe wiadomości o śródlądowych drogach wodnych i budownictwie wodnym.

2. Znajomość podstawowych przepisów żeglugowych, procedur wypadkowych, warunków bezpieczeństwa przy przewozie ładunków niebezpiecznych, rodzajów dokumentów statkowych i załogowych, zasad gospodarki odpadami i ściekami oraz sposobów likwidacji nadzwyczajnych zagrożeń.

B. Wymagana wiedza i umiejętności praktyczne (1 egzaminator).

1. Prace linowe i wiążące się z nimi bezpieczeństwo i higiena pracy.

2. Pomocniczy sprzęt linowy.

3. Konserwacja statku, zjawisko korozji i środki jej przeciwdziałające; umiejętność wykonywania podstawowych prac konserwacyjnych.

4. Alarmy statkowe, znajomość czynności alarmowych.

5. Urządzenia: kotwiczne (rodzaje kotwic), cumownicze, holownicze i szcepiające oraz umiejętność ich obsługi.

6. Osprzęt ładunkowy (dźwigi, wciągarki, transportery, przewody rurowe, windy ładunkowe) i jego obsługa, przygotowanie ładowni do przyjęcia ładunku, manewry przy załadunku i wyładunku.

7. Posługiwanie się środkami ratunkowymi i ochrony przeciwpożarowej; obsługa sprzętu ratunkowego i przeciwpożarowego.

8. Przygotowanie statku do remontu, przerwy w eksploatacji lub postoju zimowego.

§ 2. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania świadectwa sternika.

A. Wymagana wiedza (3 egzaminatorów).

I. Wiadomości o budowie, wyposażeniu i obsłudze statku.

1. Podstawowe pojęcia dotyczące budowy i teorii statku. Liny – ich rodzaje, właściwości i zastosowanie. Wytrzymałość lin. Pomocniczy sprzęt linowy. Urządzenia kotwiczne – windy, żurawiki kotwiczne, kotwice i ich rodzaje, liny i łańcuchy kotwiczne. Sprzęt i środki ratunkowe – łodzie i ich wyposażenie, tratwy pływaki i koła ratunkowe. Sprzęt przeciwpożarowy, jego rodzaje i zastosowanie. Urządzenia sterowe, ich opis oraz zasady działania. Urządzenia holownicze. Urządzenia szcepiające.

2. Alarmy na statkach żeglugi śródlądowej.

3. Podstawowe wiadomości dotyczące urządzeń maszynowych i urządzeń pomocniczych na statkach. Podstawowe instalacje i zbiorniki. Źródła energii.

4. Materiałoznawstwo statkowe – wybrane zagadnienia.

Rodzaje i ogólne właściwości materiałów stosowanych na statkach żeglugi śródlądowej (drewno, metale, tworzywa sztuczne; materiały pomocnicze – kleje, kity, smary, farby i materiały konserwacyjne) oraz ich zastosowanie.

II. Podstawy locji śródlądowej Polski i Europy:

1. Drogi wodne.

Koryta rzeki i procesy w nim zachodzące. Regulacje rzek; cel, sposoby i materiały stosowane w regulacjach rzek, prace pogłębiarskie. Kanały i rzeki skanalizowane. Powstawanie rzek, linia brzegowa, szlak żeglowny. Ogólne wiadomości o śródlądowych drogach wodnych Polski i Europy.

System śródlądowych dróg wodnych Europy Zachodniej i powiązania ze śródlądowymi drogami wodnymi Polski. Koncepcje połączeń transeuropejskich.

2. Szlak żeglowny.

Charakterystyka szlaku żeglownego, szerokość rozporządzalna i wymagana. Głębokość tranzytowa i maksymalna. Sposoby rozpoznawania szlaku żeglownego w porze dziennej i nocnej. Warunki widzialności znaków żeglugowych w różnych warunkach pogodowych. Stany wód, powódzie i wpływ powodzi na warunki żeglugowe. Nawigacja zimowa.

3. Przepisy prawne w żegludze śródlądowej.

Klasyfikacja śródlądowych dróg wodnych, klasy i kryteria podziału. Oznakowanie szlaku żeglownego na rzekach uregulowanych i nieuregulowanych. Znaki żeglugowe, ich rodzaje i znaczenie. Zasady ruchu i postoju statków. Oznakowanie i sygnalizacja statków pojedynczych i zestawów, w dzień, w nocy, w warunkach ograniczonej widzialności.

4. Regulacje prawne w żegludze śródlądowej – wybrane zagadnienia.

III. Podstawowe wiadomości z teorii prowadzenia statku.

Znaczenie pojęć: stateczność, sterowność, zwrotność, stateczność kursowa, cyrkulacja i średnica cyrkulacji.

Urządzenia sterowe; części składowe, ich konserwacja.

Sterowanie na prądzie i na wodzie stojącej, manewry odbijania i dobijania, sterowanie na łukach i w ciasnych przejściach, zjawiska „przyciągania i przysawiania się przez statki” oraz statku przez brzeg i dno drogi wodnej, sterowanie na punkt. Przepisy prawa drogi.

B. Wymagana wiedza i umiejętności praktyczne (1 egzaminator).

1. Obsługa wszystkich urządzeń pokładowych statku.

2. Prace konserwacyjne.

3. Obsługa urządzeń sterowych statku i prowadzenie statku pod nadzorem kierownika statku.

4. Zasady bezpiecznej obsługi maszyn i urządzeń maszynowych na statku: instalacji i zbiorników, źródeł energii.

§ 3. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania patentu żeglarskiego przewoźnika żeglugi śródlądowej.

A. Wymagana wiedza (1 egzaminator).

1. Rodzaje promów i ogólne wiadomości o budowie promu.

2. Podstawowe wiadomości z zakresu pływalności i stateczności promów.

3. Przepisy żeglugowe dotyczące żeglugi promów i ich oznakowania oraz wymagań technicznych z tym związanych, a także wyposażenia i dokumentów warunkujących dopuszczenie promu do żeglugi. Przepisy bhp i przeciwpożarowe obowiązujące na promach. Postępowanie powypadkowe.

B. Wymagane wiedza i umiejętności praktyczne (1 egzaminator)

1. Przeprowadzanie drobnych remontów promu i jego konserwacja.
2. Prawidłowe rozmieszczenie pasażerów, ładunku i pojazdów na promie.
3. Uruchamianie promu, kierowanie ruchem i prowadzenie promu.
4. Udzielanie pierwszej pomocy tonącym i ofiarom poparzenia.
5. Praktyczna obsługa łodzi przewozowej bez napędu mechanicznego oraz łodzi towarzyszącej lub ratunkowej.

§ 4. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania patentu żeglarskiego szypra żeglugi śródlądowej.

A. Wymagana wiedza (3 egzaminatorów).

I. Teoria prowadzenia statku.

1. Podstawowe wiadomości o właściwościach nawigacyjnych statku bez napędu mechanicznego.

Wyporność, pojemność, nośność. Środek ciężkości i wyporności. Wpływ kształtu statku na położenie środka wyporności i ciężkości oraz zdolność poruszania się statku po wodzie. Stateczność statku. Zwrotność. Wpływ rozmieszczenia ładunku na stateczność statku. Podziałki zanurzenia i wolna burta. Świadectwo pomiarowe. Przechyl i przegłębienie statku oraz ich wpływ na manewrowość statku.

2. Manewrowanie i zjawiska występujące w czasie ruchu statku i zestawu holowanego.

Rozpoznanie szlaku żeglownego na podstawie układu nurtu, mielizn i linii brzegowej. Układy prądu wody i głębokości na szlaku żeglownym. Szerokość szlaku żeglownego. Działanie steru, cyrkulacja statku. Sterowanie statkiem bez napędu mechanicznego w zestawie holowanym przy jeździe w dół i w górę rzeki – odmienność sterowania. Zasady formowania zestawu holowanego. Przejście zestawu holowanego przez śluzy i jazy oraz pod mostami; manewry przy wejściu do portu i bocznych dróg wodnych. Żegluga w trudnych warunkach nawigacyjnych: przy wysokich i niskich stanach wody, we mgle i w warunkach zalodzenia. Mijanie i wyprzedzanie się zestawów holowanych. Przejście zestawu holowanego przez przemiały: sposoby pokonywania przemiałów, przeciąganie się statków pojedynczo przy ruchu w górę i w dół rzeki.

Opory ruchu statku w zależności od prędkości, właściwości statku i rodzaju drogi wodnej. Siły działające na statek. Wpływ prądu na manewrowość statku. Zjawisko prądów przeciwnych i zjawisko ściągania wody oraz wpływ tych zjawisk na statek. Wpływ wiatru na statek. Zjawisko schodzenia z kursu. Śluzowanie, kotwiczenie, odkotwiczenie, dobijanie, cumowanie, przeciąganie na cumach zestawu i statków w zestawie holowanym.

II. Przepisy o ruchu i prawo drogi.

1. Sygnalizacja statków.

Oznakowanie nawigacyjne statków dzienne i nocne. Charakterystyka i kolory światel nawigacyjnych. Sygnały dźwiękowe statków – ich rodzaje, znaczenie, zasięg słyszalności. Sygnały optyczne – rodzaje i znaczenie.

2. Systemy oznakowania szlaku żeglownego.

Układy szlaku żeglownego na rzekach uregulowanych i nieuregulowanych. Sposoby oznakowania szlaku żeglownego: znaki żeglugowe pływające i brzegowe. Oznakowanie budowli i urządzeń hydrotechnicznych, przeszkód nawigacyjnych oraz budowli i linii przesyłowych krzyżujących się z drogą wodną.

3. Prawo drogi.

Pierwszeństwo prawa drogi. Ruch statków na jednej wysokości. Zasady mijania i wyprzedzania. Przejścia pod mostami, przez śluzy i jazy. Przejścia uciążliwe. Przepisy graniczne i przepisy obowiązujące w portach morskich.

III. Eksploatacja statków.

1. Przepisy prawne normujące: wymagania techniczne i wyposażenie statków bez napędu, skład i kwalifikacje załogi, świadectwa zdolności żeglugowej, postępowanie w razie zaistnienia wypadku żeglugowego, gospodarkę odpadami. Sprzęt awaryjny i sposoby ratowania statku. Wypadki przy manewrach dobijania, cumowania i kotwiczenia.

2. Zasady ładowania i wyładowywania statku. Sztauowanie i trzymowanie ładunku. Przeładunki materiałów niebezpiecznych. Dokumenty ładunkowe. Wypadki w trakcie załadunku i wyładunku statku. Zapobieganie zanieczyszczeniom wód.

B. Wymagane wiedza i umiejętności praktyczne (1 egzaminator).

1. Przygotowanie statku do żeglugi.

2. Manewrowanie statkiem bez napędu mechanicznego.

§ 5. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania patentu żeglarskiego stermotorzysty żeglugi śródlądowej

A. Wymagana wiedza (3 egzaminatorów).

1. Podstawowe wiadomości o rodzajach i budowie małych statków żeglugi śródlądowej. Materiały konstrukcyjne kadłuba, jego podstawowe elementy konstrukcyjne, parametry kadłuba, parametry statku.

2. Właściwości manewrowe małego statku, wybrane zagadnienia z teorii prowadzenia statku. Wypór i wyporność, nośność, środek ciężkości i wyporu, pływalność i stateczność. Pędniki i ich rodzaje.

Zjawiska zachodzące wokół strefy ruchu statku – opływ kadłuba, ruch falowy, strumień zaśrubowy, prąd nadążający.

Wpływ akwenu i rozmieszczenia ładunku lub pasażerów na manewrowanie statkiem, zjawisko przysawiania, wpływ wiatru i prądu wody na statek i jego manewry.

3. Wyposażenie statku i jego kadłuba.

4. Ogólne wiadomości o drogach wodnych i budownictwie wodnym – zarys locji śródlądowej.

5. Ogólne wiadomości o silnikach spalinowych i mechanizmach pomocniczych: rodzaje silników stosowanych na statkach żeglugi śródlądowej, rola mechanizmów pomocniczych. Instalacje maszynowe i zbiorniki na małych statkach. Źródła energii.

6. Przepisy prawne.

Przepisy żeglugowe – oznakowanie statków, znaki i sygnały optyczne i akustyczne, oznakowanie szlaku żeglownego – rodzaje i znaczenie znaków żeglugowych, oznakowanie przeszkód nawigacyjnych, budowli i urządzeń hydrotechnicznych oraz budowli i linii przesyłowych krzyżujących się z drogą wodną. Zasady prawa drogi. Dokumenty na statku. Wypadki żeglugowe.

Wymagania bhp, sanitarne oraz w zakresie ochrony środowiska dotyczące małych statków.

B. Wymagane wiedza i umiejętności praktyczne (1 egzaminator).

1. Uruchamianie oraz obsługa silnika i mechanizmów pomocniczych.

2. Usuwanie drobnych uszkodzeń.

3. Samodzielne manewrowanie małym statkiem.

4. Udzielanie pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.

5. Manewry ratownicze małym statkiem.

§ 6. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania patentu żeglarskiego kapitana żeglugi śródlądowej klasy B.

A. Wymagana wiedza (3 egzaminatorów).

1. Locja europejska.

Dokładna znajomość przepisów żeglugowych na śródlądowych drogach wodnych – Europejskiego Kodu Żeglugi Śródlądowej (CEVNI). Podstawowe cechy geograficzne, hydrologiczne, meteorologiczne i morfologiczne głównych europej-

skich śródlądowych dróg wodnych o znaczeniu międzynarodowym. Znajomość kryteriów klasyfikacji europejskich śródlądowych dróg wodnych o znaczeniu międzynarodowym oraz systemów oznakowania stosowanych na tych drogach wodnych.

2. Locja polskich śródlądowych dróg wodnych.

3. Teoria prowadzenia statku.

Manewrowanie statkiem żeglugi śródlądowej o napędzie mechanicznym z uwzględnieniem wpływu wiatru i prądu: ocena zjawiska zasysania oraz wielkości zanurzenia statku na zwrotność, sterowność i stateczność kursową. Działanie steru i śruby napędowej i ich wpływ na właściwości manewrowe statku. Manewry: kotwiczenia, dobijania do nabrzeża i odbijania od niego w każdych warunkach. Przejście przez śluzy i jazy, pod mostami; manewry w portach, a także manewry mijania i wyprzedzania. Ruch statków kursami równoległymi.

4. Budowa statku i teoria dotycząca statku.

Znajomość podstawowych zasad konstrukcji i budowy statku; czynniki wpływające na bezpieczeństwo statku, znajdujących się na nim osób i ładunku. Podstawowa znajomość przepisów w sprawie wymagań technicznych dla statków żeglugi śródlądowej. Znajomość głównych części statku. Podstawowa wiedza o teorii dotyczącej statku; znajomość zagadnień dotyczących pływalności i stateczności oraz umiejętność praktycznego zastosowania tych zagadnień.

5. Silniki napędowe i mechanizmy pomocnicze.

Podstawowa znajomość budowy i działania silników napędowych i mechanizmów pomocniczych niezbędna do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania tych silników i mechanizmów.

6. Eksploatacja statku.

Załadunek i wyładunek. Pomiar statku, świadectwo pomiarowe, podziałki zanurzenia i ich wykorzystanie; określanie ilości ładunku na podstawie świadectwa pomiarowego. Zasady rozmieszczania ładunku, sztauplan.

7. Wypadki żeglugowe.

Działania podejmowane w szczególnych okolicznościach (trudne warunki żeglugowe) w celu zapobieżenia wypadkom. Postępowanie w razie zderzenia się statku, jego uszkodzenia lub wejścia na mieliznę. Korzystanie z osprzętu awaryjnego i udzielanie pomocy ratowniczej. Zapobieganie pożarom; urządzenia i sprzęt przeciwpożarowy.

Zapobieganie zanieczyszczeniu wód.

8. Regulacje prawne w żegludze śródlądowej.

B. Wymagane wiedza i umiejętności praktyczne (1 egzaminator).

1. Samodzielne kierowanie i manewrowanie statkiem i zestawem.

2. Obsługa i kontrola pracy silników napędowych oraz mechanizmów pomocniczych, eliminowanie występujących zakłóceń i nieprawidłowości w tej pracy.

§ 7. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania patentu żeglarskiego kapitana żeglugi śródlądowej klasy A.

1. Wiedza i umiejętności określone w § 6 (4 egzaminatorów).

2. Dokładna znajomość: systemów oznakowania wód morskich, międzynarodowych przepisów o zapobieganiu zderzeniom na morzu.

3. Znajomość głównych cech hydrologicznych, meteorologicznych i morfologicznych dróg wodnych o morskim charakterze.

4. Znajomość wydawnictw nautycznych i zastosowanie morskich pomocy nawigacyjnych. Określanie pozycji i kursu; dewiacja i deklinacja, prace na mapie morskiej. Znajomość symboli i skrótów stosowanych na klasycznych (papierowych) i elektronicznych mapach nawigacyjnych Zatoki Gdańskiej i Zatoki Pomorskiej oraz locja i inne wydawnictwa nawigacyjne Biura Hydrograficznego Marynarki Wojennej. Podstawowa wiedza o zjawiskach pływów.

5. Dodatkowe wymagania, w szczególności dotyczące dodatkowego wyposażenia statków żeglugi śródlądowej uprawiających żeglugę na wodach morskich.

6. Sposoby postępowania przy ratowaniu osób, statków i ładunku na wodach morskich, znajomość indywidualnych technik ratunkowych.

7. Systemy rozgraniczenia ruchu i zgłaszania pozycji statku oraz służby kontroli ruchu w zespole portów Szczecin i Świnoujście oraz na wodach i w portach Zatoki Gdańskiej – zasady uczestnictwa statków.

§ 8. Zakres dodatkowej wiedzy i dodatkowych umiejętności wymaganych do uzyskania świadectwa obserwatora radarowego w żegludze śródlądowej

A. Wymagana wiedza (1 egzaminator)

I. Zasada pracy radaru, jego budowa i obsługa

1. Zasada działania radaru oraz właściwości fal elektromagnetycznych, ogólny opis radaru i schemat blokowy.

2. Włączanie i regulacja radaru (podstawowa i dodatkowa).

3. Ekran jako mapa radarowa (zakres, znaczniki pomiarowe, orientacja obrazu).

4. Zniekształcenia ech – interpretacja obrazu, zakłócenia.

5. Ograniczenia radaru – parametry eksploatacyjne.

6. Instalacja radaru – bhp.

B. Wymagana wiedza i umiejętności praktyczne (1 egzaminator).

1. Plyty czołowe, włączanie i podstawowa regulacja.

2. Regulacja radaru (podstawowa i dodatkowa – Zasięgowa Regulacja Wzmocnienia, rozróżniak, długość impulsu).

3. Interpretacja obrazu, obraz jako mapa, echa na ekranie.

4. Znaczniki pomiarowe.

5. Zakłócenia i zniekształcenia.

6. Instalacja na statku, sektory cienia, kreska kursowa, bhp.

II. Nawigacja radarowa i odpowiednie przepisy.

A. Wymagana wiedza (1 egzaminator).

1. Nawigacja na akwenach otwartych.

2. Nawigacja pilotażowa (rzeki, kanały, identyfikacja linii brzegowej, przeszkody stałe).

3. Zapobieganie zderzeniom (ustalenie ryzyka zderzenia, manewr zapobiegający, obiekty na kursach równoległych).

4. Przepisy żeglugowe na śródlądowych drogach wodnych dotyczące żeglugi za pomocą radaru, Międzynarodowe Przepisy Zapobiegające Zderzeniom na Morzu, sygnały mgłowe.

B. Wymagana wiedza i umiejętności praktyczne (1 egzaminator).

1. Identyfikacja linii brzegowej.

2. Określanie pozycji na akwenach otwartych, rzekach i kanałach.

3. Ustalanie ryzyka zderzenia, manewr zapobiegający.

4. Obiekty na kursach równoległych, określanie parametrów ruchu.
5. Żegluga z wykorzystaniem radaru.

§ 9. Zakres dodatkowej wiedzy wymaganej do kierowania statkami pasażerskimi (2 egzaminatorów).

1. Znajomość przepisów technicznych dotyczących stateczności statków pasażerskich w razie awarii; podział statku na przedziały wodoszczelne, wodnica maksymalnego zanurzenia.
2. Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach.
3. Zapobieganie pożarom; urządzenia i sprzęt gaśniczy.
4. Metody ratowania życia i sprzęt wykorzystywany do ratowania życia.
5. Sposoby ogólnej ochrony pasażerów i ich ewakuacji w razie uszkodzenia statku, zderzenia, wejścia na mieliznę, pożaru, wybuchu oraz w innych sytuacjach mogących wywołać panikę na statku.

§ 10. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania świadectwa motorzysty żeglugi śródlądowej.

A. Wymagana wiedza (3 egzaminatorów).

I. Budowa i zasady działania silników spalinowych i mechanizmów pomocniczych.

1. Zasada działania silników spalinowych. Zamiana energii cieplnej na energię ruchu. Silnik wysokoprężny i jego przekrój schematyczny.
2. Znajomość budowy silnika wysokoprężnego. Blok silnikowy, cylindry, tuleje, głowice, tłoki, pierścienie oraz ich rodzaje. Wał korbowy, łożyskowanie, uszczelnienie, koło zamachowe, korbowody i panwie. Sworzeń tłokowy i jego zamocowanie. Zawory bezpieczeństwa, zawory rozruchowe, ssące i wydechowe.

II. Mechanizmy i urządzenia pomocnicze, instalacje i zbiorniki.

1. Pompy paliwowe zasilające, mechanizmy zawieszane na silniku, przyrządy kontrolno-pomiarowe. Instalacja elektryczna silnika.
2. Układ paliwowy i zbiorniki, układ smarowniczy, chłodzący, instalacji osuszającej i ogólnego użytku, instalacji hydraulicznej, instalacji wody pitnej, instalacji ścieków sanitarnych.
3. Pompy i sprężarki – typy i części składowe. Butle sprężonego powietrza.
4. Instalacja elektryczna statku, obwody elektryczne, źródła energii – akumulatory, prądnice, zasilanie z łądu.

III. Siłownia spalinowa.

1. Ustawienie silnika na fundamentach. Sprzęgło, wał pośredni, wał śrubowy. Pochwa wału śrubowego – jej łożyskowanie i uszczelnienie.
2. Rozmieszczenie mechanizmów w siłowni. Rozmieszczenie zbiorników oraz instalacje rurociągowy. Stacje zaworowe.
3. Urządzenia kontrolno-sygnalizacyjne. Sygnalizacja alarmowa silników, zęz i siłowni.

B. Wymagane wiedza i umiejętności praktyczne (1 egzaminator).

1. Obsługa silników napędowych i mechanizmów pomocniczych.
2. Eliminowanie nieprawidłowości i zakłóceń w pracy silników i mechanizmów pomocniczych.
3. Przyjmowanie paliwa i smarów.
4. Prace remontowo-konserwacyjne w siłowni spalinowej.

§ 11. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania patentu mechanika statkowego żeglugi śródlądowej.

A. Wymagana wiedza (3 egzaminatorów).

I. Teoria silnika spalinowego.

1. Zasady działania silnika 2- i 4-suwowego z zapłonem samoczynnym oraz doładowanego.

2. Podstawowe parametry silników. Sprawność mechaniczna i ogólna silnika. Procesy zachodzące w cylindrze silnika. Podstawowe zespoły silnika i ich budowa.

3. Instalacje silnikowe: paliwowa, smarownicza, chłodzenia, rozruchowa – zasady ich działania, ich obsługa i regulacja. Technika uruchamiania, obsługi, podnoszenia obrotów i zatrzymywania silnika. Codzienna konserwacja silnika. Najprostsze systemy regulacyjne w poszczególnych instalacjach.

4. Magazynowanie paliw, olejów i smarów oraz gospodarka nimi. Właściwości paliw i olejów.

II. Mechanizmy pomocnicze i instalacje na statku.

1. Zasady budowy elementów instalacji kadłuba.

2. Instalacje zęzowe, balastowe, chłodzenia, przeciwpożarowe, smarownicze, hydrauliki siłowej, sprężonego powietrza i centralnego ogrzewania.

3. Zasady działania pomp wirnikowych i tłokowych, sprężarek i turbosprężarek. Obsługa instalacji hydraulicznych.

4. Budowa urządzeń sterowych i ich rodzaje. Armatura stosowana w instalacjach na statku.

5. Budowa wciągarek kotwicznych i urządzeń szepiających. Mechanizmy i urządzenia statków technicznych.

6. Pędniki i ich rodzaje, zasada ustawiania linii wałów. Sprzęgła nawrotne.

III. Elektrotechnika na statku.

1. Zastosowanie energii elektrycznej na statku i podstawy elektrotechniki. Zasady działania podstawowych urządzeń elektrycznych na statku.

2. Rodzaje instalacji elektrycznych na statku i źródła prądu. Rodzaje kabli i przewodów stosowanych na statkach. Elektryczne instalacje rozruchowe. Przetworniki i przetwornice.

IV. Budowa i remonty statków

1. Ogólne wiadomości o budowie statku. Podział i zakres remontów statków – opisy remontów. Naprawy podstawowych elementów kadłuba statku.

2. Remonty silników spalinowych i mechanizmów pomocniczych. Naprawy i wymiana instalacji kadłuba. Naprawy instalacji elektrycznych. Nadzór techniczny nad budową i remontami statków.

V. Podstawowe przepisy prawne w żegludze śródlądowej. Nadzór klasyfikacyjny, techniczny, sanitarny i nadzór ochrony środowiska.

B. Wymagana wiedza i umiejętności praktyczne.

1. Obsługa silników napędowych i mechanizmów pomocniczych. Eliminowanie występujących nieprawidłowości i zakłóceń w pracy silników napędowych i mechanizmów pomocniczych.

2. Odczytywanie rysunków technicznych i szkicowanie schematów instalacji statku.

3. Przygotowanie statku do remontu; odbiór wykonanych prac remontowych.

REGULAMIN DZIAŁANIA KOMISJI EGZAMINACYJNYCH

§ 1. 1. Egzamin teoretyczny na świadectwo i patent żeglarski składa się z części pisemnej lub ustnej. Egzamin teoretyczny na patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej oraz na patent mechanika statkowego żeglugi śródlądowej składa się z części pisemnej oraz ustnej.

2. Egzamin praktyczny na świadectwo i patent żeglarski odbywa się dla każdego kandydata osobno, na pokładzie takiego statku, do kierowania którym ma uprawniać dokument.

§ 2. 1. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej zatwierdza tematy części pisemnej egzaminu opracowane przez egzaminatorów.

2. Przewodniczącego komisji egzaminacyjnej, egzaminatorów i sekretarza komisji obowiązuje zachowanie w tajemnicy tematów egzaminacyjnych oraz podjęcie środków gwarantujących zachowanie tej tajemnicy.

§ 3. 1. Przewodniczący komisji w obecności członków komisji oraz kandydatów przystępujących do egzaminu ogłasza tematy egzaminacyjne bezpośrednio przed rozpoczęciem części pisemnej egzaminu.

2. Każdy z przystępujących do egzaminu otrzymuje wypisane tematy egzaminacyjne w formie testu.

3. Część pisemna egzaminu trwa godzinę. W tym czasie nie wolno urządzać przerw zbiorowych.

4. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej sprawuje ogólny nadzór nad przebiegiem części pisemnej egzaminu. Stały dyżur w sali egzaminacyjnej pełni co najmniej dwóch członków komisji.

5. Osobom zdającym część pisemną egzaminu przysługuje prawo do korzystania z przyrządów, tablic i innych pomocy dopuszczonych przez przewodniczącego komisji. Korzystanie przez zdających egzamin z pomocy innych osób lub udzielenie zdającym pomocy w jakiegokolwiek formie jest zabronione i powoduje skreślenie zdających z listy osób składających egzamin.

§ 4. Część ustna egzaminu odbywa się w obecności wszystkich członków komisji egzaminacyjnej. W przypadku zgłoszenia się więcej niż dziesięciu kandydatów, dopuszcza się egzaminowanie w podkomisjach w składzie: zastępca przewodniczącego, egzaminatorzy.

§ 5. 1. Ustala się następującą skalę ocen z egzaminu teoretycznego: bardzo dobra, dobra, dostateczna, niedostateczna.

2. Ocena niedostateczna z egzaminu teoretycznego wyklucza dopuszczenie do egzaminu praktycznego.

§ 6. 1. Z przebiegu egzaminu teoretycznego sporządza się protokół, który podpisują przewodniczący oraz członkowie komisji, biorący udział w części pisemnej oraz ustnej egzaminu.

2. Protokół, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) datę, miejsce i czas trwania egzaminu teoretycznego (część pisemna i ustna);
- 2) nazwiska członków komisji biorących udział w egzaminie;
- 3) nazwiska i imiona osób ubiegających się o poszczególne świadectwa i patenty;
- 4) oceny z egzaminu teoretycznego;
- 5) decyzję komisji o dopuszczeniu do egzaminu praktycznego.

§ 7. 1. Egzamin praktyczny na statku odbywa się w obecności co najmniej trzech członków komisji, w tym:

- 1) na świadectwa starszego marynarza i sternika, na patent żeglarski sternotorzysty i patent żeglarski przewoźnika żeglugi śródlądowej – przewodniczącego komisji i członka komisji posiadającego co najmniej patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej klasy B;

- 2) na pozostałe patenty żeglarskie – przewodniczącego komisji lub jego zastępcy, przedstawiciela urzędu żeglugi śródlądowej i członka komisji posiadającego patent żeglarski kapitana żeglugi śródlądowej klasy A;
- 3) na świadectwo motorzysty żeglugi śródlądowej i patent mechanika statkowego żeglugi śródlądowej – członka komisji posiadającego patent mechanika statkowego żeglugi śródlądowej.

2. Ocenę z egzaminu praktycznego wystawia egzaminator powołany przez przewodniczącego, stosując skalę ocen określoną w § 5 ust. 1.

§ 8. 1. Po zakończeniu egzaminu komisja ustala ostateczną ocenę z całego egzaminu – stosując skalę ocen określoną w § 5 ust. 1, biorąc pod uwagę oceny z egzaminu teoretycznego oraz praktycznego. Ostateczna ocena z egzaminu jest wpisywana do protokołu końcowego, a następnie jest przedstawiana zdającemu egzamin. Wyniki egzaminu ogłasza się w ostatnim dniu egzaminów.

2. Protokół końcowy, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) datę i miejsce ustalenia ostatecznej oceny z całego egzaminu;
- 2) skład komisji egzaminacyjnej;
- 3) nazwiska i imiona osób zdających egzamin, z określeniem rodzaju świadectwa lub patentu, których egzamin dotyczył;
- 4) ostateczną ocenę z egzaminu;
- 5) stwierdzenie o zdaniu bądź niezdaniu egzaminu.

3. Protokół końcowy powinien zostać opatrzony odciskiem pieczęci komisji egzaminacyjnej i podpisany przez wszystkich członków komisji.

4. Kandydatowi zdającemu egzamin przysługuje wgląd do części protokołu dotyczącego jego osoby.

5. Dokumenty dotyczące prac komisji egzaminacyjnej pozostają w archiwum komisji.

6. Pisemne prace egzaminacyjne powinny być zniszczone po upływie roku, licząc od dnia przeprowadzenia części pisemnej egzaminu.

§ 9. 1. Zdający egzamin, który uzyskał ocenę niedostateczną z jednego przedmiotu, ma prawo ubiegać się o dopuszczenie do egzaminu poprawkowego z tego przedmiotu. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej wyznacza termin egzaminu poprawkowego z tego przedmiotu.

2. Zdający egzamin, który uzyskał ocenę niedostateczną z dwóch przedmiotów, uzyskuje ocenę niedostateczną z egzaminu. W tym przypadku do ponownego egzaminu można przystąpić nie wcześniej niż po upływie roku, licząc od dnia uzyskania oceny niedostatecznej z egzaminu.

§ 10. Komisja egzaminacyjna wydaje zdającemu, który zdał egzamin z wynikiem pozytywnym, odpowiednie zaświadczenie stwierdzające złożenie egzaminu wymaganego do uzyskania patentu albo świadectwa.